

Vasson Pro Sos –osahankkeen kokeilujen arviointityökalu kehittämistyöryhmille

Aloituvaihe

Kokeilun nimi:

- Yksilömuotoisen sosiaalisen kuntoutuksen pilottikokeilu Kaarinassa

Kohderyhmä:

- Aikuissosiaalityön asiakkaat, joiden elämäntilanne on ”jäməhtänyt” ja jotka voisivat saada sosiaaliohjaajan tiiviin kontaktin avulla vahvistettua elämänhallintaansa ja omaa toimintakykyään.

Mitä halutaan ratkaista:

- Sosiaalisen kuntoutuksen avulla halutaan kokeilla uutta toimintatapaa, jonka avulla voitaisiin viedä asiakkaan asiaa, tavoitetta tai elämäntilannetta eteenpäin sekä vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä arjessa asioidensa hoitamisessa.

Toiminnan kuvaus:

- Sosiaalisen kuntoutuksen kokeilu on tarkoitus järjestää siten, että sosiaaliohjaaja tapaa asiakkaita joko toimistolla, asiakkaan kotona tai muussa halutussa paikassa, jonka voidaan arvioida edistävän asiakkaan sosiaalisen kuntoutuksen tavoitteiden toteutumista. Sosiaaliohjaaja käy asiakkaiden kanssa tavoitteellisia keskusteluja ja asiakas täyttää kuntoutuksen alussa ja lopussa Kykyviisari-kyselyn.

Mitä tarvitaan toiminnan toteuttamiseen:

- Kykyviisari-kyselyn tunnukset sekä sosiaaliohjaajan riittävän työpanoksen.

Odotukset toiminnalle (positiiviset ja negatiiviset):

- + asiakkaiden elämäntilanteissa ja elämänhallintataidoissa tapahtuu edistystä
- + asiakkaat voimaantuvat ja heidän ajatuksensa omasta kyvykkyydestään asioidensa hoitajana lisääntyvät
- + asiakkaat saavat jotakin uutta konkreettista apua arkeensa ja asioidensa edistämiseksi
- kokeilujaksolle varattu aika on liian lyhyt
- kokeilujaksolle valitut asiakkaat keskeyttävät jakson
- kokeilujakso ei vaikuta asiakkaiden arjen sujuvuuteen tai asiakkaiden toimintakykyyn mitenkään

Miten arvioidaan toimintaa käytännössä:

- Asiakkaat saavat antaa ja heiltä kysytään palautetta koko jakson ajan. Jakson työskentely ja toteutus suunnitellaan yhdessä asiakkaan kanssa.

Väliarviointivaihe

Kokeilun nimi:

- Yksilömuotoisen sosiaalisen kuntoutuksen pilottikokeilu Kaarinassa

Tavoitettiinko suunniteltu kohderyhmä:

- Asiakkaat tavoitettiin osittain. Sosiaaliseen kuntoutuksen jakson aloittamiseen ehdotettiin neljää asiakasta, joista jaksolle on osallistunut kaksi henkilöä. Heistä toinen on keskeyttänyt jakson kolmen käynnin jälkeen, sillä hänen elämäntilanteensa muuttui siten, ettei hänellä ollut enää aikaa sosiaalisen kuntoutuksen jaksolle.

Jos ei, niin mikä tavoitettiin?

- Tavoitettiin kaksi asiakasta, jotka ovat aloittaneet sosiaalisen kuntoutuksen. Heidän kanssaan on tehty nykytilanteen kartoitus Kykyviisari-kyselyn avulla. Näin Kykyviisarin käyttämisestä on saatu hieman kokemusta.

Toiminnan yleinen arviointi:

- Sosiaalinen kuntoutus on toimintana vapaamuotoista ja asiakaslähtöistä. Käyntien sisältö pohjautuu asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Tarvittiinko toiminnan toteuttamiseen jotain muuta? Mitä?

- Toiminnan toteuttaminen ei varsinaisesti ole tarvinnut mitään erillisiä tiloja tai välineitä. Jakson aikana on työskennelty asiakkaan kotona ja toimistolla.

Onnistumiset ja epäonnistumiset:

- Toinen asiakas on ollut sosiaalisen kuntoutuksen näkökulmasta sellaisessa elämäntilanteessa, joka on otollinen jakson läpi käymiselle. Toisaalta toisen asiakkaan elämäntilanne taas on ollut sellainen, ettei se ole ollut hedelmällinen sosiaalisen kuntoutuksen suhteen.

Mitä pitää muuttaa ja miten?

- Asiakkaiden valinnassa tulee jatkossa kiinnittää enemmän ja kriittisemmin huomiota asiakkaiden elämäntilanteeseen. Jos asiakkaan elämässä on meneillään paljon muutakin, on sosiaalisen kuntoutuksen jaksolle sitoutuminen vaikeaa. Myös jakson tavoite tulee määritellä riittävän selkeästi.

Lopetusvaihe

Kokeilun nimi:

- Yksilömuotoisen sosiaalisen kuntoutuksen pilottikokeilu Kaarinassa

Tavoitettiinko suunniteltu kohderyhmä?

Jos ei, niin mikä tavoitettiin?

- Sosiaalisen kuntoutuksen kokeilujakson läpikäyneistä kahdesta asiakkaasta toinen oli erittäin onnistunut valinta. Hänen elämäntilanteessaan oli pysähtynyt vaihe, eikä muita palveluita olisi edes voitu tarjota. Toisen asiakkaan osalta jakso keskeytyi ehkäpä juuri sen vuoksi, ettei hänen elämäntilanteensa ollut sopiva jakson toteutumisen kannalta. Hänellä ei ollut aikaa sitoutua sosiaaliseen kuntoutukseen juuri alkaneen työkokeilun vuoksi.

Toiminnan yleinen arviointi:

- Jakson loppuun saakka käyneen asiakkaan osalta toiminta oli onnistunutta. Asiakas on ilmaissut olleensa tyytyväinen saamaansa tukeen ja jaksolle asetetut tavoitteet ovat osittain toteutuneetkin. Toiminta on sovitettu hyvin asiakkaan aikataulujen mukaiseksi.

Tarvittiinko toiminnan toteuttamiseen jotakin muuta? Mitä?

- Ei tarvittu erillisiä tiloja tai rahaa. Tarvittiin vain sosiaaliohjaajan riittävä työpanos.

Onnistumiset ja epäonnistumiset:

- Jakson loppuun käynyt asiakas oli tyytyväinen jaksoon, ja jaksolle asetetut tavoitteet toteutuivat osittain. Jaksolla päästiin hyvään alkuun tavoitteiden saavuttamisessa, ja mahdollisesti uuden samanlaisen jakson avulla tavoitteet voisi tulla saavutetuiksi.
- Epäonnistuminen tapahtui toisen asiakkaan valitsemisessa, sillä hänen arjessaan ei käytännössä edes ollut aikaa jakson läpi käymiselle, mutta sitä ei osattu huomioida heti alussa.

Mitä pitää muuttaa ja miten?

- Sosiaalisen kuntoutuksen jaksolle osallistuvat asiakkaat tulee valita huolellisesti ja tulisi varmistaa se, että asiakkaalla on aikaa sitoutua kuntoutusjaksolle. Lopullinen sitoutuminen on tietenkin työntekijän ja asiakkaan välinen asia, mutta että asiakkaalla tulisi ainakin teoriassa olla aikaa tavata työntekijää jopa kahdesti viikossa.
- Tavoitteen määrittäminen on tärkeä osa prosessia, vaikka itse tavoitteen toteuttaminen ei välttämättä ole jaksossa tärkein asia. Määritetty tavoite kuitenkin ohjaa työskentelyä.
- Lisäksi tulisi huolehtia asiakkaan mahdollisesta jatkopolusta sosiaalisen kuntoutuksen jakson jälkeen; joko kuntouttavaan työtoimintaan siirtyminen tai mahdollisen uuden sosiaalisen kuntoutuksen jakson ajankohdan sopiminen.

Toiminnan tulevaisuus:

- Toiminnan tulevaisuudesta ei ole sovittuna mitään varmaa mahdollisen työntekijämuutoksen vuoksi. Tavoite kuitenkin on, että sosiaalinen kuntoutus olisi yksi Kaarinan sosiaalipalveluiden sosiaalihuoltolain mukainen palvelu, jota voisi tarvittaessa tarjota potentiaalisille asiakkaille silloin, kun asiakkaalle sopii. Eli ei asetettaisi mitään

tavoitteita siitä, kuinka monta jaksoa tietyn ajan sisällä tulisi vetää, vaan sosiaalinen kuntoutus olisi tarvittaessa käytettävä palvelu.

Mitä jäi käteen?

- Hyvä kokeilu, josta sai jo arvokasta tietoa jatkoa ajatellen, vaikka osallistujamäärä ei ollut kovin suuri.
- Kykyviisari ei ole kovin hyvä työkalu sosiaalisen kuntoutuksen arvioinnin kannalta, sillä Kykyviisari ei tunnu mittaavan toimintakykyä tarpeeksi. Aikuisväestön hyvinvointimittari voisi olla sosiaaliseen kuntoutukseen sopivampi mittari.
- Kykyviisari taas voisi sopia työllistämistiimille työkyvyn arvioinnin tueksi ja puheeksi ottamisen avuksi.